Region Stockholm

6

Avbryta upphandling av försäkringsmedicinska utredningar och utöka beställning i egen regi

HSN 2016-2051

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Rehabilitering-Habilitering-Hjälpmedel
Jesper Hagmyr

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-10-04

HSN 2016-2051

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Avbryta upphandling av försäkringsmedicinska utredningar och utöka beställning i egen regi

Ärendebeskrivning
Ärendet avser förslag om att avbryta upphandling av försäkringsmedicinska utredningar (FMU) enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) samt förslag om att utöka beställning av FMU i egen regi. Upphov till förslaget är den nya lag som reglerar regionernas ansvar för att utföra FMU samt ett över tid ökande beställningsflöde från Försäkringskassan (FK).

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Ärendets beredning
Ärendet har beretts i seniorvårdsberedningen.

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Upphandling enligt LOU av försäkringsmedicinska utredningar avbryts.

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utöka beställning av försäkringsmedicinska utredningar i egen regi.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Sedan januari 2019 är det i lag reglerat om regionernas ansvar att utföra FMU som Försäkringskassan (FK) beställer. Mellan åren 2010-2018 var det reglerat genom överenskommelse mellan staten och Sveriges kommuner och landsting (SKL). I och med lagen ökar kraven på regionerna, samtidigt

som möjligheterna att långsiktigt planera verksamheten gynnas av detta. Behovet hos FK att beställa dessa utredningar ökar. FK kommer troligen också att beställa fler typer/varianter av FMU som riktar sig till andra delar inom socialförsäkringen än sjukförsäkringen. Därför behöver Region Stockholm utöka kapaciteten. Idag finns en leverantör och den i egen regi; Rehabiliteringsmedicinska universitetskliniken vid Danderyds sjukhus. År 2016 gav hälso- och sjukvårdsnämnden hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att upphandla enligt LOU. Förvaltningen bedömer nu att upphandling enligt LOU inte är lämpligt.

FMU är standardiserade instrument i sjukförsäkringen. FK beställer utredningarna som komplement till övriga utlåtanden och underlag för att fatta rättssäkra beslut om ersättning eller för att fastställa behov av arbetslivsinriktad rehabilitering. Utredningarna finns nu i formen aktivitetsförmågeutredning (AFU).

Uppdraget kring FMU innebär i korthet att regionen inom föreskriven tid och med god kvalitet ska förse FK med de utredningar som de har behov av. Uppdraget kräver kompetens från ett team bestående av specialistutbildad läkare samt legitimerad psykolog, arbetsterapeut och fysioterapeut. Därtill ska utredarna ha genomgått FK:s utbildning för ändamålet. Utförande verksamheter bör ha tillräckligt utrymme att producera volymer som säkerställer att utredarkompetensen upprätthålls och samtidig flexibilitet för varierande beställningsflöden.

Ersättningen från FK till regionen beror på vilka professioner som deltar i den enskilda utredningen. Genomsnittlig ersättning är cirka 26 000 kronor per utredning.

Genomförande, kompetenskrav samt ersättning till regionen för utredningarna och central administration regleras i förordning och föreskrifter. Den sistnämnda har försenats och beräknas klar till hösten 2019.

FMU utförs inte i förebyggande syfte eller för att vårda eller behandla sjukdom. Att utföra FMU är därför inte sjukvård, varför heller inte hälso- och sjukvårdslagen är tillämplig. Lagar som är tillämpliga då försäkringsmedicinska utredningar utförs är patientskadelagen, patientdatalagen och patientsäkerhetslagen.

Gotland har påbörjat upphandling. Egen regi lämpar sig inte bland annat på grund av risker för jäv.

Prognosen från FK är cirka 1400 utredningar för 2019. Hittills har drygt 70 procent, beställts, cirka 22 per vecka i genomsnitt. I oktober 2019 avser FK ge prognos för 2020. Beräknad på genomsnittlig ersättning per utredning ger vid 1400 utredningar en total ersättning på cirka 36 miljoner kronor från FK.

Överväganden
Följande överväganden har gjorts vid bedömningen av vilken beställningsform som är lämpligast för FMU.

Först och främst är inte FMU den typ av tjänst som omfattas av LOV. Detta bland annat för att tjänsten inte är sjukvård och att de försäkrade inte själva väljer att genomgå FMU. Detta markerade den statliga utredningen (SOU 2015:17) inför lagen om FMU. LOU i sin tur medger visserligen ett visst antal leverantörer, som då kan få större volymer och underlättar också en geografisk spridning vilket gagnar målgruppen. Men hänsyn behöver tas till uppdragets osäkerhet över tid där en annan huvudman (Försäkringskassan) är styrande gällande antal beställningar, metoder av utredningar, krav på kompetens och särskild utbildning (som FK arrangerar), samt ersättningar. Den nya lagen öppnar dessutom upp för fler typer/varianter av FMU som riktar sig till andra delar inom socialförsäkringen. Därmed kommer uppdraget att behöva ändras i stor grad efter hand. Ett upphandlat uppdrag kan inte ändras och är därmed inte lämpligt i detta sammanhang. Upplägget kräver sådan flexibilitet att egen regi lämpar sig bäst. Genom att beställa av flera leverantörer i egen regi kan fördelar som geografisk spridning, möjlighet till jämförelse, minskad sårbarhet ändå erhållas. Antalet leverantörer bör begränsas till ett fåtal för att få tillräckligt stora volymer per leverantör, vilket ger förutsättningar att säkra kompetens, kvalitet och kostnadseffektivitet.

Förvaltningens förslag är därför att avbryta upphandling och istället förstärka regionens kapacitet genom att utöka beställningen i egen regi med ytterligare någon leverantör.

Ekonomiska konsekvenser
Beställning av FMU i egen regi istället för upphandling enligt LOU innebär inga merkostnader, då den nationella ersättningen är reglerad via lag, förordning och föreskrift täcker kostnaderna.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Avbruten upphandling och utökad beställning i egen regi bedöms inte medföra några konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Avbruten upphandling och utökad beställning i egen regi bedöms inte medföra några konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Avbruten upphandling och utökad beställning i egen regi bedöms inte medföra några konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Avbruten upphandling och utökad beställning i egen regi bedöms minska risken för administrativt merarbete eftersom nödvändiga förändringar lättare kan genomföras i överenskommelser än i upphandlat uppdrag.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-10-04